

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e276040/facsimile.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

at vi alle kunne vente, at Efterlægningen, og Efterlægningen heri Sagen vil jo alt vare fuldført: i aar, at den sidste vil finde det ønsket, at vi gjere det nødvendige for at frende Grundloven, end det har været at gjere den, og derfor var det, at jeg har foreslået, at lige som vi vare udtrykkelig sammenkomne til at træffe om og give Grundloven, saaledes skulde denne heller ikke kunne frendes uden af en Forsamling, der var ligesaa udtrykkelig sammenkommet dertil; men jeg har i mit Forslag lagt ind, at selv da skulde der udværes 2 Stenmænd af den hele Rigsdag, og dette er, hvad jeg nu umuligt kan foreslå, eftersom Bestemmelsen er tagen om de 2 Ting, thi det vilde i mine Tanker være det Samme som at gjere enhver Forandring paa en ledig Maade aldeles umulig. Haget jeg altsaa finder, at den Omstændighed, som er sat i Udsigt, er altsor stor, saa er det dog forfaldigt for mig at tænke paa at vilde gjere nogen Forandring deri, og derfor skal jeg, itet jeg tager mit Forslag tilbage, overlade Sagen til Forsamlingen.

Ordfør. Haget jeg i Mindebelighed ikke finder det nødvendigt, at der findes en ledig Maade til at gjere Forandringer i en Grundlov, træder jeg dog, efter den nærværende Grundlovs Bestemmelse, at man heller ikke bør gjere det for vanskeligt, og det synes mig endog ønskelig, at dette i visse Henseender blev lettere end efter Udsættelsen. Saaledes kunde jeg ønske, at Sagen kun behøvede at foretages i to paa hinanden følgende Forsamlinger, men dog er det ikke min Mening at stille et Hæmskemærke i den Mening. Derimod har jeg troet, at man maatte være den forsigtige Naag med en saadan Bestemmelse, som gik ud paa at indskrænke dens Nytte, og derfor der vilde fremkomme et dertil sigende Forslag, i. Gr. om at forandre det afsluttede Bets til et blot udsættende, troer jeg, at man ikke burde tilse, at noget Saadant kommer i Betragtning uden med Kongens Samtykke. Det Samme troer jeg ogsaa maatte finde Sted med Hensyn til Forandringer i Kretsloven; jeg maatte nemlig antage det for overmaade betænkelig, at Grundloven skulde antage Regning dertil, men i alle Tilfælde der det ikke uden Kongens Samtykke kunne komme i Betragtning. Udsættelsen § 4 vilde ogsaa, at Kretsloven ikke kan forandres, uden naar Forslag dertil fremkommer fra Kongen selv, men det maatte være til at indgive Hæmskemærke til Kongen, maatte, da den ikke indholdt nogen Indskrænkning i saa Henseender, ogsaa kunne stilles Indsigelse af Hæmskemærke om Forandring i Kretsloven, men dette maatte jeg, som jeg tidligere har erklæret, antage for at være meget betænkelig, men jeg paa den anden Side maatte tillade, at naar der ikke blev Hæmskemærke i § 41 — og saadant er det ikke i sin Tid antaget paa — saa maatte denne Bestemmelse antages til at betyde Forandringer i Kretsloven i Betragtning. Dog maatte derfor henholdsvis mig til det af mig til denne Paragraf stilles Hæmskemærke.

Da ingen Hæmskemærke at være sig, frend man til Afstemning, der gav følgende Resultat:

124) Grundtvigs Forslag: „Denne Grundlov kan ikke forandres uden paa en Rigsdag, som dertil udtrykkelig er sammenkommet, og naar de tre Hæmskemærke af hele Rigsdagsforsamlingen ere derom enige med Kongen.“

var tilbagetaget af Forslagsstilleren.

1) Nr. 125. Rjstedes Forslag: Efter Slutningen „er den Grundlov“ tilføjet: „Dog kan ingen Forandring i Grundloven, der gaar ud paa en Indskrænkning i de Kongen tillagte Rettigheder eller paa en Forandring i Kretsloven, komme under Forhandling, naar ikke Forslag dertil er gjort eller samtykke af Kongen.“

forfaldedes med 94 Stemmer mod 23.

2) Nr. 126. Udsættelsen: Forslag til Forandring i eller Tilføjelse til nærværende Grundlov fremstillet paa en ordentlig Rigsdag. Betragtes den derom fattede Bestemmelse i uforandret Skikkelse af næste ordentlige Rigsdag, og bjaltes den af Kongen, opføres begge Tingene, og almindeligt Naag foretages daade til Hæmskemærket og til Væbningstinget. Betragtes Bestemmelsen i det Tilfælde af den nye Rigsdag, paa en ordentlig eller overordentlig Samling, og fastsættes den af Kongen, er den Grundlov.

vedtoges med 110 Stemmer mod 1.

Man gif derpaa over til Behandlingen af den af Udsalget foreslaaede § 41, hvorefter Afstemningstiden indeholdt følgende:

127) Udsættelses Forslag, tilmaadt af Udsalgets Mindretal (Christensen, Sierrus, Jacobsen): Giv denne Paragraf antagelse, forsaavidt det mellem Ordene „Alle“ og „Love“ at indføje „Hvortil udsættende“.

Kongens. Dets Forslag antages at være kommet frem.

128) Udsalgets Forslag: Alle Love og Hæmskemærke, der ere i Strid med Grundlovens Bestemmelser, ere forsaavidt uden Gyltighed.

H. Jørgensen: Det forekommer mig, at under den forordnede Tidspunkt over den af Udsalget foreslaaede Paragraf var dette Forslag egentlig og væsentlige Indholdt eller nærværende som forsløide. Man talte for det første om, at det var nødvendigt, at en saadan Bestemmelse blev truffen for at man kunde vide, at de nævnte Love ikke længere skulde gjælde, forsaavidt de stode i Strid med Grundlovens Bestemmelser. Herpaa maatte jeg sige, at dette vistnok er rigtig, men er Røget, der følger ligesom af sig selv; thi Grundloven er ligesaa god som alle de Love, som alle de Love, vi have den Dag idag, og hvis disse stode i Modstrid med hin, vilde de selvfølgelig ikke længere være gjældende. Imidlertid indrømmer jeg gjerne, at det kunde være ønsket og godt, at disse blev udalt til Oplysning for de Dømmere, som danne Ved 1-3-3 fulde uoverværet, for andre brydes det rigtigst ikke; men dette kan jo opnaas ved at stemme for det under Nr. 127 fremstillede Forslag, som aldeles klart utvilsomt denne Tanke. Fra den anden Side er det sagt, at det maatte være Kathartiser i Staten, som kunde sætte sig ind, hvorfor den langværende Naag skulde søge at sætte Røget igjennem, som ikke var blevet til under lovløst Form, i. Gr. derfor Kongen i Forening med et af Tingene skulde udgive en Lov og forlange den stillet, og man har da troet, at Borgeme kunde tage deres Tilflugt til Dømmelsen for hos den at faae en saadan Bestemmelse stillet uagtet. Men her til siger jeg: Nei, det behøvedes ikke, og det hjælper ikke; et Bud, som var blevet til paa saadan Maade, er det ikke nogen Lov, den forbyder ikke et eneste Hæmskemærke i Hæmskemærket, og derfor den udvænte Naag skulde stræbe at faae en saadan Bestemmelse igjennem, og det virkelig aldeles ikke at ville tage sin Tilflugt til Dømmelsen.

(Beholdt.)